T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017 / 696
KARAR NO : 2017 / 745
KARAR TR : 27.11.2017

ÖZET: Yargı kararı ile tazminle yükümlü tutulan ve tazminatın tamamını ödemiş bulunan davacı tarafından, ödenen tazminattan kusur ve sorumluluğu oranındaki tutarın, olayda sorumlu olduğu ileri sürülen davalı idareden rücuen tahsili istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

-

Davacı : G. S.A.Ş.
Vekilleri : Av.B. Ö., Av. A. B.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekili : Av.M.A.Ünal Y.

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde; müvekkili şirket nezdinde sigortalı 06 … 5327 plaka sayılı aracın, 07.07.2008 tarihinde sürücüsünün sevk ve idaresinde iken, yol üzerinde bulunan lastik parçası nedeniyle yaralanmalı/maddi hasarlı trafik kazası meydana geldiğini; araçta yolcu olarak bulunan M. U.'un sürekli maluliyete düçar olduğunu; adıgeçen tarafından, maluliyet tazminatı talebiyle müvekkili şirkete karşı Nizip 1.Asliye Hukuk Mahkemesinin E:2012/1113 sayılı dosyası ile dava açıldığını, dava sonucunda 27.12.2013 K:2013/1393 sayı ile müvekkili şirketin tazminat ödemeye mahkum edildiğini; bu kararın, Gaziantep 13.İcra Müdürlüğü'nün E:2014/9278 sayılı dosyası ile icra takibine konu edildiğini; Mahkeme tarafından verilen kararın, taraflarca temyiz edildiğini, Yargıtay 17. Hukuk Dairesinin E:2014/14026, K:2014/13894 sayılı ilamı ile Yerel Mahkeme kararının davacı tarafın temyiz itirazları yönünden bozulmasına hükmedildiğini; bunun üzerine, müvekkili tarafından karar düzeltme talebinde bulunulduğunu, aynı Dairenin E:2015/5718, K:2015/9230 sayılı ilamı ile karar düzeltme talebinin reddedildiğini; Nizip 1. Asliye Hukuk Mahkemesince, E:2015/1245, K:2015/1265 sayı ile, Yargıtay kararına göre hüküm kurularak müvekkili şirketin tazminat ödemeye mahkûm edildiğini; tüm bu kararlar üzerine, müvekkili şirket tarafından; 12.02.2014 tarihinde 72.146,46-TL, 16.02.2015 tarihinde 21.774,60-TL, 14.01.2016 tarihinde 124.725,18-TL olmak üzere toplam 218.646,24-TL ödeme yapılarak icra dosyasının kapatıldığını; söz konusu trafik kazasının, davalı Karayolları Genel Müdürlüğü'nün kusuru ile meydana geldiğini, müvekkili şirket ile tazminat hususunda müşterek ve müteselsil sorumluluğu bulunduğunu; söz konusu zarar verici olayla ilgili olarak kesinleşen Nizip 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin E:2015/1245, K:2015/1265 sayılı dosyası ile davalı tarafın kusurunun kesinleştiğinin tespiti ile, aynı zamanda İdil Sulh Ceza Mahkemesi'nin E:2009/54 sayılı dosyası ile yapılan yargılama sürecinde alınan 01.10.2009 tarihli Adli Tıp Kurumu raporuna göre; "...sanığın gece karanlığında yolda bulunan lastik parçasını çok uzaktan görmesinin mümkün olmadığı, yaklaştığında ne olduğunu tam anlamadan çarpmamak için manevra yaptığı, bu şartlarda meydana gelen olayda, kaplama üzerindeki bu lastik parçasının sonuç üzerinde eşdeğer oranda müessir olduğu.. " ifadeleriyle, davalının sorumluluğundaki yol üzerinde bulunan lastik parçası ile davalının aynı derecede kusurlu olduğunun saptandığını; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 13., 14. ve devamı maddelerinde davalı Kuruluşun sorumluluğunun düzenlendiğini; anılan Kanun hükümleri, diğer ilgili mevzuat hükümleri ve kesinleşmiş mahkeme ilamı ile; davalının yolda yer alan lastik parçasının kazaya sebebiyet vermesi sonucu sorumlu olduğunun ispat edildiğini; Borçlar Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümleri uyarınca, davalı taraf müvekkili şirket ile birlikte müteselsil ve müşterek sorumlu olduğundan, borcun tamamını ödeyen müvekkili şirketin, kusuru oranında davalıya rücu hakkı bulunduğunu; Borçlar Kanununun 167.maddesinde, "(2) Kendisine düşen paydan fazla ifada bulunan borçlunun, ödediği fazla miktarı diğer borçlulardan isteme hakkı vardır. Bu durumda borçlu, her bir borçluya ancak payı oranında rücu edebilir." denildiğini; ceza yargılaması ve hukuk yargılamasında da, yolda bulunan lastik parçası nedeniyle davalının müşterek ve müteselsil sorumluluğunun bulunduğunu, kendinden fazla payını ödeyen müvekkili şirketin diğer sorumluya rücu hakkının bulunduğunu ifade ederek; fazlaya ilişkin tüm talep ve dava hakları saklı kalmak kaydıyla, 109.323,12-TL'nin ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle 18.2.2016 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 3.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 22.2.2016 gün ve E:2016/89, K:2016/52 sayı ile, "(…) Dava, sigorta şirketi tarafından ödenen tazminatın davalıdan rücuen tahsili istemine ilişkindir. (…)

Karayollarının yapımı iyileştirilmesi, gerekli iyileştirmelerinin yapılması, Karayolları Genel Müdürlüğünün kamu hizmeti kapsamındaki görevleri arasında olup, bu görevin hiç veya gereği gibi yerine getirilmemesi hizmet kusuru niteliğindedir. (Yargıtay 4.Hukuk Dairesi 22/12/2011 tarih ve 2011/15251 esas, 2011/13980 karar)

Davalı Karayolları Genel Müdürlüğü bir kamu tüzel kişisi olup eylem ve işlemleri de kamusal nitelikte olan kamu hizmeti kavramı çerçevesindedir. İstemin ileri sürülüş ve olayın gerçekleşme biçimine göre davanın Karayolları Genel Müdürlüğüne yöneltilmesinin nedeni, bu davalı tarafından bir plan çerçevesinde gerçekleştirilen işlemi sırasında yeterince özen gösterilmemesi sonucu zarara neden olunduğu iddiasıdır. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasası'nın 2/1-b maddesi gereğince bu tür istemlerin tam yargı davası olarak idari yargı yerinde açılacak davada ileri sürülmesi

gerekir. Görev konusu kamu düzenine ilişkin olup mahkemelerce yargılamanın her aşamasında kendiliğinden gözetilir.

Davalı Karayolları Genel Müdürlüğünün hizmet kusuruna dayalı eyleminden dolayı açılan bu davanın çözümünde idari yargı yeri görevli olduğundan yargı yolu bakımından görevsizlik nedeni ile davanın usulden reddine dair aşağıdaki hüküm tesis edilmiştir.

HÜKÜM: Yukarıda açıklanan nedenlerle;

1-Yargı yolu caiz olmadığından davanın usulden reddine…" karar vermiş, bu karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Ankara16.İdare Mahkemesi; 1.6.2016 gün ve E:2016/1648, K:2016/1888 sayı ile, 2577 sayılı Yasanın 15/1-a maddesi uyarınca davanın yetki yönünden reddine, dava dosyasının yetkili Mardin İdare Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

MARDİN 1.İDARE MAHKEMESİ: 26.9.2017 gün ve E:2016/2109 sayı ile, "(…) 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1 'inci maddesinde "Kanun'un amacının karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu"; 2'nci maddesinde, "bu Kanun'un trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usûlleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu Kanun'un karayollarında uygulanacağı" hükmü düzenlenmiş; 7'nci maddesinde Karayolları Genel Müdürlüğü'nün görev ve yetkileri sayılmış; 13'üncü maddesinde "Karayolunun yapımı, bakımı, işletilmesi ile görevli ve sorumlu bütün kuruluşların, karayolu yapısını, trafik güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmakla yükümlü oldukları" kurala bağlanmıştır.

Aynı Kanun'un 19.1.2011 günlü Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Kanunun 14'üncü maddesiyle değişik 110'uncu maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır. Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu ver mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir" hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacı şirket tarafından sigortalanan 06 …5327 plaka sayılı aracın 7.7.2008 tarihinde Nusaybin-Cizre D-400 karayolunda seyir halinde iken meydana gelen trafik kazasında davalı idarenin hizmet kusuru bulunduğundan bahisle, davacı şirket tarafından, araçta yolcu olarak bulunan ve zarar gören dava dışı M. U.'a ödenen tazminat miktarından, olayda müşterek ve müteselsil sorumlu olduğu ileri sürülen davalı idarenin kusur oranına tekabül eden 109.323,12-TL'nin ödeme tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle Ankara 3. Asliye Hukuk Mahkemesinde açılan tazminat davasında verilen 22.2.2016 tarih ve E:2016/89, K:2016/52 sayılı "yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine ilişkin kararın davacı vekili ile davalıya tebliğ edilerek taraflarca temyiz yoluna başvurulmaksızın kesinleşmesi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda aktarılan 2918 sayılı Kanun'un değişik 110'uncu maddesi, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına, kamu ya da özel araç olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. Söz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek, söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu görülmektedir.

Bu durumda; 2918 sayılı Kanun'un 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110'uncu maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin aynı Kanun hükmünün iptali istemiyle yapılan itiraz başvurularında İdare Mahkemelerinin davaya bakmakla görevli bulunmadığı yolundaki kararları gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usûllerini kapsadığı, dolayısıyla meydana gelen trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adlî yargının görevli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Nitekim, adli, idari ve askeri yargı kolları arasındaki görev uyuşmazlıklarını çözmekle görevli Anayasal kurum olan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 2918 sayılı Kanun'un 110'uncu maddesinin yürürlüğe girdiği 19.1.2011 tarihinden itibaren benzer uyuşmazlıklarda istikrarlı olarak verdiği kararlarda, adli yargının görevli olduğuna işaret edilmektedir.

Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına, dava dosyasının Ankara 3.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin E:2016/89 sayılı dosyasıyla birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye değin davanın incelenmesinin ertelenmesine…" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Ahmet Tevfik ERGİNBAY, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 27.11.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir

noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, yargı kararı ile tazminle yükümlü tutulan ve tazminatın tamamını ödemiş bulunan davacı tarafından, ödenen tazminattan kusur ve sorumluluğu oranındaki tutarın, olayda sorumlu olduğu ileri sürülen Karayolları Genel Müdürlüğünden rücuen tahsili isteminden ibarettir.

Olayda, meydana gelen trafik kazasında araçta yolcu olarak bulunan Mahmut Uztimur tarafından Güneş Sigorta A.Ş.ne karşı tazminat davası açıldığı; Mahkemece,hükmolunan tazminatın bu davanın davacısı olan anılan Şirkete yüklendiği anlaşılmaktadır.

Tazminat davasına bakan Nizip 1.Asliye Hukuk Mahkemesince, bozma üzerine verilen 23.12.2015 gün ve E:2015/1245, K:2015/1265 sayılı kararda; davacının içerisinde yolcu olarak bulunduğu davalının trafik sigortacısı olduğu aracın, yolda bulunan dava dışı araca ait araç lastiğine çarparak kazaya sebebiyet verdiğinden de bahsedilerek davanın kabulüne karar verilmiştir. Anılan dava kapsamında, saptanan kusur ve sorumluluk oranları esas alınarak davanın konusu bakımından ayrım yapılmayıp zararın idare hukuku ilkelerine göre idari yargı yerinde saptanmasının gerekeceği yolunda bir görevsizlik kararı verilmediğine ve hükmolunan tazminat da tamamen ödenmiş olduğuna göre; olayda, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b. maddesinde belirtilen "İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamında, zarar gören tarafından açılmış bir dava yoktur.

Öte yandan, ortada, Devlete, il özel idarelerine ve belediyelere ait akitten, haksız fiil ve haksız iktisaptan doğanlar dışındaki alacakların tahsil usulünü düzenleyen 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamına giren bir kamu alacağı da bulunmamaktadır.

Belirtilen tüm bu hususlara göre, tam yargı davası niteliği taşımayan ve konusu bir kamu alacağı olmayan rücu davasının, Borçlar Kanunu hükümlerine göre adli yargı yerince çözümlenmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, Mardin 1.İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Ankara 3.Asliye Hukuk Mahkemesinin 22.2.2016 gün ve E:2016/89, K:2016/52 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Mardin 1.İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Ankara 3.Asliye Hukuk Mahkemesinin 22.2.2016 gün ve E:2016/89, K:2016/52 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 27.11.2017 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri NECİPOĞLU	Şükrü BOZER	Mehmet AKSU	Ahmet Tevfik ERGİNBAY

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali ÖĞÜŞ	Süleyman Hilmi AYDIN	Turgay Tuncay VARLI